

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numele singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografeia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

Probleme actuale în viața noastră națională.

XVIII.

(*) Dar' scopul de a ușura trăiul țeranilor noștri și de a feri poporul de primejdia sărăcirii tot mai adânci, nu se poate ajunge cu atât cât va rezulta din atitudinea democratică mai generoasă a băncilor noastre. Ținta de a înlesni țăranului cumpărarea de pământuri n-o putem perde din vedere, dacă năsim cu adevărat spre îmbunătățirea stării țăranului și spre asigurarea sorții lui în fața pericolelor viitoare. Atitudinea mai democratică a băncilor noastre poate numai ușura viața necăjită a țăranului cufundat în datorii sau avisat la împrumuturi, nu poate însă promova sistematic și efectiv interesele economice de obște ale țăranului prin mijlocirea cumpărării de pământuri noue.

Scopul acesta mare și nobil s-ar pute ajunge, credem noi, numai prin fondarea unei „Societăți generale de binefacere” sau bănci populare, care să urmărească anume rezolvirea problemei atinse.

Este cea problema, recunoaștem. Este și mai grea realizarea unei societăți de asemenea natură, o recunoaștem și aceasta. Dar' cine n'ar recunoaște, că primejdia proletarisării țăranului noastre întreține mărimea și a problemei ce am relevat și a societății pe care o propunem în principiu?

N'avem pretenția de a fi descoperit noi calea mântuirii țăranului nostru. N'avem nici pretenția de a pute precisa definitiv fondarea „Societății de binefacere” în scopul ajutorării țăranilor la cumpărarea de pământuri. Ceea-ce facem noi, este o modestă propunere; este suverană unei idei, care nădăjduim că ar fi cu folos să preocupe cercurile conducătoare ale vieții noastre economice.

Neavând nici urma unei intenții de a precisa fondarea societății relevante mai sus, ne permitem să indicăm unele date apoximative, cari ne vin pe virul condeiului și cari pledează pentru posibilitatea realizării unui plan atât de mare, dar' și atât de necesar.

Stabilim înainte de toate adevărul, că băncile noastre sunt destinate dela sine ca să constituie eventual factorii cei dintâi ai realizării planului amintit. Da, băncile noastre, cari fiind avise la popor au de-a dreptul un interes să asigure buna lui stare materială, prin urmare reprezintă propriile interese angajându-se într-o întreprindere al cărei scop suprem este tocmai această bună stare a poporului.

Alături de băncile noastre, ar urma să se grupeze în scopul nobil al înlesnirii cumpărării de pământ pe seama țăranului — oamenii noștri conducători cari se găsesc în condiții financiare favorabile.

Realizarea problemei „Societății de binefacere” ne-o imaginăm cam în chipul următor:

Având noi la 70 de bănci și sacrificând fiecare din acestea 100 fl. la an, ear' băncile mai mari cari le socotim vre-o 35 sacrificând la an 200 fl. — s'ar aduna pentru scopurile societății un capital anual de 10.500 fl. În zece ani de zile, capitalul s'ar ridica la cel puțin 140.000 fl. — ceea-ce în alți doisprezece ani să zicem, ar da un capital total de vre-o 380.000 fl. Astfel, în curs de 34 de ani spre pildă am pute dispune de aproape un milion, ear' societatea ar pute întrebuința în fiecare an cametele acestui capital și ar pute da împrumut cu marele avantaj de 2% vre-o 60.000 fl. la mână țăranului. Cu aceste împrumuturi s'ar pute cumpăra anual 500 jugere de pământ, ceea-ce ar însemna o moșie de 5 jugere la 100 de țărani, reprezentând o avere de vre-o 500 fl. Trebuindu-i mai departe țăranului și o păreche de boi, ca să-și lucreze pământul cumpărat și neputând primi pentru acest scop un nou sprigin dela societate, el s'ar împrumuta la o bancă românească. În chipul acesta, 100 de țărani ar ave să contracteze la bancă un împrumut în valoare de 20.000 fl., ca să-și poată cumpăra câte o păreche de boi cu 200 fl. și ar plăti drept camete 1600 fl. cu 8%. Detrăgându-se din suma aceasta 1200 fl., cari s'ar plăti deponenților cu 6%, ar rămâne băncii 400 fl. venit curat.

Dacă însă s'ar cumpăra pământuri pentru țărani să zicem în prețel de un milion, atunci am ave câștigat cel puțin 10.000 de jugere, ear' proprietarii acestora în număr de 2000

(a 5 jugere) ar contracta la bănci românești împrumuturi de peste 400.000 fl. Aceste împrumuturi ar aduce la an băncilor noastre venit de aproape 40.000 fl. și chiar în cazul că banii dați împrumut ar aparține deponenților — rămâne totuși băncilor un venit de aproape 10.000 fl., ear' restul de vre-o 30.000 trece cu 6% la deponenți.

Ne putem face deci o idee că se poate aduna pe seama societății de binefacere suma colosală de un milion din contribuiriile aproape neînsemnate ale băncilor noastre și că după vre-o treizeci și câțiva de ani băncile își primesc înapoi paralele sacrificate scopului marelui. Nu numai atât, ci timp îndelungat ele vor ave un câștig de zeci și sute de mii, pentru-că proprietățile dobândite de țărani pot servi ca ipotecă.

Dar' pe lângă bănci ar pute prea ușor contribui la societatea de binefacere și fruntașii noștri, cari având sentimentul de jertfă ar forma următorul tablou aproximativ: 100 de advocați (la 10 fl.) 1000 fl., 100 de proprietari mai cu stare tot 1000 fl., 100 de preoți, 100 de învățători și 100 de țărani mai cu dare de mână în total 1000 fl. — ceea-ce ar da anual 3000 fl., și ar grăbi în chip efectiv realizarea în 30 de ani a milionului societății.

Încât pentru administrarea deservită corectă a societății, ea s'ar încredința celor mai distinși fruntași naționali ai „Asociațiunii”.

Eată deci că sacrificiul național care este cu putință — ar pute intra de opera marelui a unei societăți de binefacere pentru delaturarea unei primejdii naționale enorme. E cert, că se cere multă chibzuială, muncă grea și mari sentimente de sacrificiu; — dar' acestea trebuie oferite dacă nu vom ca strigătul astăzi național al poporului „Vrem pământ” să înceteze a se mai adresa numai vrășmașilor noștri și să vină o vreme nu tocmai depărtată, când el se va prefăce în strigăt socialist contra noastră înșine!

Vom continua, trecând la emanciparea economică de sub robia comerțului și industriei străine.

Călăuzit de dl Domide am cercetat noul și în proporție pomposul edificiu al băncii românești „Fortuna”. Sub înțeleapta conducere a directorului ei, dl Domide, banca face progrese îmbucurătoare, cu toate-că se distinge de mai toate băncile noastre prin o tractare estrem de umană a poporului.

Fiind în Rodna mi-am ținut de datorință să-mi fac onorurile și veteranului savant aproape nonagenar, Florian Porcius.

Cu venerație m'am apropiat de acest deinteresat apostol al științelor. E un fenomen rar al naturii, ca la o etate de 85-86 ani să fie la cineva încă atât de bine conservate, atât forțele fizice, cât și cele intelectuale.

Și precum mi-s'a spus, dl Porcius lucra și acum aproape ziua întreagă cu aceeași vigoare și siguranță ca în tinerețe.

În prezența mea l-a rugat pe dl Domide, ca să-l însoțească la o excursiune de botanizat sus pe munți la „Rotunda”.

Pe drumul către Bistrița m'am oprit pe 2 ore și la băile din Sângeorgiu-român. Am auzit și celălaltă lucruri dragute despre băile aceste, încât în fantasia mea le-am cuprins cu un fel de aureolă.

Mai ales faptul, că sunt singurele băi românești, unde întâlnești o frumoasă societate românească, mi-a potentat curiozitatea de a le vedea. Durere, că atunci când am umblat pe de acolo încă nu se începuse sezonul de băi și astfel nu era încă nici un oaspe.

Cu toate aceste după vizitarea tuturor stabilimentelor și a locurilor de distracție mi-am putut face o idee, că ce viață plăcută, comodă și mai pre-

sus de toate românească poate fi în decursul sezonului de vară. Dl administrator al băilor cu multă prevenire m'a condus și mi-a arătat tot ce-i de văzut, mi-a schițat istoricul băilor și îmbunătățirile făcute în anii din urmă. Tot dela dînsul am aflat, că societatea pe acții „Hebe”, care a ținut băile în arândă de un șir lung de ani dela proprietarul lor comuna politică Sângeorgiu, din cauză că în ultimii doi ani a avut oarecare deficit, ar ave intenția să abziecă arândă.

Nu știu intru-cât e basată vestea asta sau nu. Atăta e sigur, că îndată-ce vor egi băile din regia societății „Hebe” va pune mâna pe ele cutare Jidan și atunci s'a gătit cu viața românească din Sângeorgiu.

Eu cred, că un mic deficit încă nu e destul motiv ca să dăm pradă și această unică baie românească. Se poate că deficitul s'ar provină din cauza multelor investiții și îmbunătățiri, cari își vor aduce fructele la timpul seu.

Băile din Sângeorgiu împlinesc la noi Românii și o misiune social-economică. Asupra acestei împrejurări mi-a atras atențiunea multe fidețări și cununi care s'au făcut la aceste băi sau au fost urmarea cunoștințelor intime încheiate în sezonul de băi.

Societățile românești din diferitele orașe între împrejurările sub cari trăim azi sunt de tot izolate unele de altele. Abia adunările generale ale „Asociațiunii” și a „Societății pentru fond de teatru” mai servesc înocăva ca ocazii de întrunire a inteligenței din diferitele ținuturi.

E natural că sub astfel de împrejurări cunoștințele și cununiile se fac de cele mai multe-ori în cadre locale.

La băi însă se întâlnesc tineri și d-șoare din diferite ținuturi românești,

se fac cunoștințe, se încheie căsătorii între oameni crescuți în mediu și climă diferită cu diferite temperamente și obiceiuri.

În urma acestora abstrăgând dela foloasele igienice incontestabile — se sustine și nutrește pe neobservate și o uniformitate în dezvoltarea inteligenței noastre.

Va zice cineva că cele susținute de mine sunt utopii, fiindcă abia o disparență minoritate a societății românești cercetează băile dela Sângeorgiu.

De prezent, durere, așa este. Nu urmează însă ca pe viitor să nu se schimbe lucrurile. Publicul român care umblă pe la băi începe a se convinge, că apele minerale dela Sângeorgiu-român sunt tot așa de bune ca cele mai multe din străinătate, de nule chiar întrece. Și de nu vor mai asculta pe viitor de sfaturile medicilor, dintre cari cel mai mulți nu sunt altceva decât simpli „Reclamacher-i” plătiți ai cutărei scăldi din străinătate ori din patrie, ci vor merge în număr mare la băile din Sângeorgiu, vor afla nu numai o recreație spirituală și socială, ci și un izvor de tămăduire și întărire fizică. Să nu ne uităm că de prezent băile din Sângeorgiu nu ne ofer tot acele conforturi ca cele din străinătate, ci să le cercetăm în masă, ca astfel să ajungă o timp în poziție de a ni-le pute oferi.

Perdut în meditații de natura celor puse pe hârtie cu privire la băile din Sângeorgiu, nici n'am observat când am intrat în orașul Bistrița, de unde plecasem. M'am dat cu oarecare regret jos din trăsură, dar' cu speranța că nu peste mult voi pute vedea aceste romantice locuri.

v. mol.

Trebuie să constatăm însă, că broșura de față merită a fi numărată printre cele mai bune monografii și că aduce un real serviciu acelor cari vor să apofundeze chestiunea evreiască și conexiunile ei diplomatice și financiare, adeocă s'o studieze sub raporturile cele mai principale.

INCOMPATIBILITATEA ȘI PROGRAMELE DE NAȚIONALITATE. Cu acest titlu a seozilele Esterhazy în tipar o broșură conținând cele Esterhazy János, membru în casa magnatilor. În ea autorul cere, să fie declarați de incompatibili pentru deputație la dieta și aceia, despre cari se va dovedi, că au primit bani dela guverne sau reuniuni din străinătate spre scopuri politice de naționalitate, apoi aceia, cari agit în străinătate, în contra unității „națiunii”, cari atacă legile și constituția țării sau iau parte la demonstrații contra națiunii maghiare etc.

Contele Esterhazy revine asupra programelor politice, slovace române etc. și pe toate le declară de trădătoare de patrie. Prin urmare toți aceia, cari ar voi să fie aleși de deputați pe baza programelor naționale, ar deveni incompatibili și astfel eschiși din parlamentul țării.

Contele, fiindu-i teoriile pentru dieta întârziată, își susține dreptul a reveni asupra acestei chestii în casa magnatilor.

Broșura contelui Esterhazy e plină de cel mai incarnat șovinism și țintește a împedea să între în dieta deputați de-ai popoarelor nemaghiare.

Bună socoteală șovinistă!

Intervenția Rusiei în chestia Macedoniei. Sinoviev, ambasadorul Rusiei, a spus Sultanelui situația în Macedonia și a repetat poveștele după cari n'ar trebui să se pedepsească vinovații și să se procedă cu multă prudență.

Știrea după care ambasadorul Rusiei ar fi adus un proiect de reforme în Macedonia e cu totul neadevărată. Sforțările Rusiei nu tind exclusiv decăt să înlăture nedreptățile și urmările îndreptate în contra Bulgarilor din Macedonia.

MIRIAM.

— Roman —

de Jacques Vincent.

(Urmare).

Complimentul acesta, rostit cu temeritate orientală, nu m'a adus în pericolitate, căci credeam morții, că nu mi cunoste exteriorul, și astfel am înstat pe lângă cererea de a-mi spune de unde are această convingere.

— Domnișoară, ochii și vocea d-tale îmi sunt deja măturte, că am drept.

Eu însă, voind să-l aduc în confuziune cer să-mi descrie fiziognomia. El, fără nici o ezitare îmi împlinește cererea și începe a-mi grăi astfel:

— În butul ochilor d-tale mari, negri, gurița totuși zimbește bucuros. Ai dinți mici, de albastru orbitoare, nas oblu, de profil delectat, pe obrazul stâng ai un negelaș mititel.

Ca-și-cum aș fi căzut din vîzduhuri!

— Ce trădare! — esclamez apoi. — D-ta m'ai văzut în Paris.

El face cu capul semn negativ.

— Atunci ești un vrăjitor! — îi zic nedumerită.

Câtva timp el privește cu multă plăcere perplexitatea mea, apoi scoate din portmoneu o poșă și mi-o arată.

Înspăimântată grozav recunosc în poșă portretul meu și arunc spre tata priviri de reproș, față de cari însă el rămâne absolut nesimțitor din contră, pare că deruta mea îi face distracție.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Vilegiatură.

— Prin țeara grănițelor, — (Urmare și fine).

Rodna-veche de prezent e un orașel sau cum fi zic cei din România un fel de tîrg, cu 3—4000 locuitori, mare parte băieși.

Odinioară a fost un oraș înfloritor cu 30—40 de mii de locuitori. A fost însă ars și pus în tălări prin suta a treisprezecea și orașelul de azi s'a dezvoltat numai cu încetul din un mic sătuleț ce s'a înjghebat pe ruinele fostului oraș după retragerea Tătarilor.

Abia am apucat să mă scutur de agendele oficiale, ca să mă pot întâlni cu cunoscuții mei din oraș și în linia primă cu venerabilul membru al comitetului național, simpaticul părinte local Gerasim Domide. Cu cunoscuta-i afabilitate și bunețea m'a condus părintele Domide la locuința dînsului, unde gentila d-șoară a căsii ne-a servit un delicioș dejun.

Am admirat mult rămășița de turn din vechea biserică romano-catolică, care a fost pusă în ruină de Tătari. Pe locul vechii biserici se înalță azi biserica greco-catolică, înaintea căreia ruina turnului vechii biserici formează o poartă de triumf care de mai bine de 6 veacuri resistă dintelului distrugător al timpului.

În interiorul bisericii draguț aranjate mi-a atras atențiunea iconostasul pictat în stil curat oriental asemenea celui dela biserica Sf. Nicolae din Brașov, numai că nu așa bogat ornat ca acela.

Sistarea casselor comitatense.

În ședința de Sămbătă a dietei, ministrul Széll, ca ministru de interne, a prezentat un nou proiect de lege, în înțelesul căruia se sistează manipulația de bani la comitate, încredințându-se această oficiilor de dare.

Proiectul acesta apare ca o întregire a proiectului despre simplificarea administrației și fiindcă taie adânc în autonomia comitatensă, va fi combătut probabil din partea aceloră, cari apără această autonomie.

Serbarea din Graz.

Graz, 9 Iunie n.

(Urmare).

După terminarea ședinței festive s'a început cina comună, la care a participat părintele Dr. V. Lucaciu, d-na și d-goara David, d-na și d-goara Mathey, tinerimea universitară întreagă din Graz, precum și toți delegații trimiși din diferitele centre academice din monarhie. Șirul toastelor l'a început dl Dr. Lucaciu, care a ridicat poculul său întru preamărirea glorioșului nostru Monarch, urându-i viață îndelungată spre fericirea tuturor popoarelor de sub sceptrul său. Au mai vorbit apoi domni G. Novacovici pentru comitetul național, G. Barbu pentru tinerimea univ. din Graz. D-na Mathey în numele femeii române încurajează la luptă tinerimea. Dl George Vodă pentru reînchegarea șirelor de luptă etc. etc.

A doua zi la 11^{1/2}, ore toți cei adunați au mers în cimitirul St. Leonhard, unde, grupați în jurul bustului deodată dl Dr. Candrea s'au fotografiat. Ear' d. am. au făcut o excursiune la Maria Trost, un loc romantic și deosebit de frumusețe din apropierea Grazului, unde s'au petrecut în via animată până în orele de seară. Zilele următoare, Marți, Mercuri, Joi, asemenea s'au întreprins excursiuni, s'au cerșat teatrele și alte instituții publice. Abia Joi seara s'au depărțat participanții spre casă, ducând cu sine cele mai înălțătoare impresiuni.

Cât privește impresia, ce a produs această măreață serbare asupra publicului din Graz, cu cea mai mare mândrie putem constata, că străinii în cele mai măgulitoare cuvinte au dat espreșune admirativă lor față de poporul român, a cărei deamă tinerime în mod atât de strălucit a știut să serbeze memoria unui luptător național.

Delamara.

Discursul dlui Giurgiu.

Ca întregire a raportului despre serbarea Candrea, dăm azi discursul dlui Ioan Giurgiu, pe care, cum am amintit l'a ținut la moment în limba germană.

Eată frumosul discurs în traducere: *Ilustră adunare! Iubiți colegi!*

Da, e adevărat, că fiecare moment trecător are importanță deosebită, fiindcă adese-ori imprimă caracterul unei vieți întregi, atât pentru indivizii singuratici, cât și pentru un popor întreg, atunci nu e mai puțin adevărat, că și ziua de azi, momentul acesta solemn și serbătoresc, în care se desv-

Conștiința că acum nici voalul nu mă mai apără, mi-a detras mult din siguranța atitudinii mele.

Mohamed însă a fost destul de prevenitor și nu s'a exploatat situația avantajoasă, și pentru aceasta îi sînt foarte mulțumitoare; se părea că țin cont de perplexitatea mea și se pregătea să plece; s'a ridicat, și făcând înaintea mea o înclinare profundă, cu câteva cuvinte compesante dar respectuoase s'și-a luat adio.

Cât ce s'a dus, am făcut amare imputări tatălui meu, pentru că m'a tradat în mod atât de infidel.

Egii nerecunoștoare, Miriam, — imi zice el. — De dragul tău am călcat obiceiurile de pe aici și acum dai pe mâniașă, fiindcă am fost prea de tot conciliant față de tine? Spune-mi, rogu-te, Mohamed nu trebuie oare să te cunoască, pentru că se te poată îndrăgi?

Recunoscând corectitatea acestei observații, m'am liniștit și la întrebările lui i-am mărturisit, că protegiatul meu a făcut asupra-mi impresie destul de plăcută; i-am excepțional încetiva privirea scrutătoare, zimbetul ironic, un fel de reșală în purtare, carea se manifestă chiar și în cele mai alintătoare cuvinte ale lui; posibil însă, ca aceasta să-i fie numai datină, inherentă chemării bărbatului de stat.

Mohamed nici un cuvânt nu a făcut amintire despre planurile și intențiile sale pentru viitor; tata însă mi-a destăinuit totul și mi-a povestit cu mare bucurie, că înainte de această întâlnire regulare deja cu peștorul meu toate chestiunile mai de însemnătate. Astfel Mohamed se obligă, că asemenea celor mai mulți tineri musulmani de rangul său, își va ține numai o soție; economia casei în ce privește arangiamental intern ar avea să fie cum e la Aly

lește bustul energicului luptător național român Dr. G. Candrea, pentru toți Români glorioșei case habsburgice e de însemnătate, importanță estoradinară, sublimă chiar!...

Din vechime e un obicei frumos, ca faptele oamenilor mari să fie prețuite după merit și memoria acestora eternizată prin monumente.

Vechii Egipteni alcătuiau piramide colosale și în acestea păstrau prin balsamare rămășițele pământești ale morților, cari au eselat prin fapte mari...

Grecii și Romanii ridicau bărbatilor mari statue falnice cu scop de a eternisa faptele mărețe ale fiilor patriei, cari și azi ne store admirația!...

Datina aceasta nobilă s'a perpetuat la toate popoarele culte de pe rotogolul pământului.

Poporul român și în special tinerimea sa, văzând în bărbatul, care aici în pământ străin își doarme somnul de veci, o figură ideală și vrednică de imitat, își îndeplinește o nobilă, o sacra datorie, când muncii lui binecuvântate îi aduce prinosul de recunoștință prin ridicarea bustului său.

Dar' cine ne-a fost nouă Dr. G. Candrea??

E fiul munților. Patria lui mai restrînsă e țara cea cântată de poetul german -Ardealul cel plin de aur și de bogății!-

Acolo în natura romantică și liberă a lui Dumnezeu a crescut dinsul, acolo în munții nemuritorului lanou, împărăteșului general, care în anul 1848 în fruntea poporului român a luptat cu eroism pentru tron și patrie și a vestit libertatea asuprașilor țărani români, acolo la înălțimea munților, unde omul par'că se simte mai aproape de D-zeu, creatorul libertății, acolo a văzut Candrea pentru prima-dată lumina zilei, acolo s'a început activitatea sa prima-dată ca teolog absolvent, dedicându-se ca un tiner iubitor și setos de libertate și știință pentru luminarea poporului său iubit!!

Prin distinsese sale calități intelectuale și mai ales prin studiul său scris asupra unui ram de-al poporului român, asupra Moșilor și a particularităților limbii lor, și-a atras în scurt timp asupra sa atenția Academiei de știință din București și a bărbatilor, cari urmăresc cu iubire și cu interes manifestățiunile genului român din Ardeal și acestia i-au oferit o bursă, ca să-și poată completa studiile sale. A studiat la Viena, Graz și Strassburg, unde și-a luat apoi și doctoratul.

Înzestrat cu temeinice cunoștințe câștigate la acele trei universități germane, s'a reîntors apoi în patria sa și deveni un luptător valoros al poporului român.

Și cu toate-că lui i-ar fi fost cu mult mai ușor să-și creeze o existență sigură și respectată ca profesor bine calificat, totuși a preferit mai bine a păși pe drumul atât de spinos și nerecunoșcător între împrejurările noastre, a publicisticii, condus exclusiv de nobilul îndemn de a aduce cât se poate de mare folos cauzei poporului său și spre așa ceva i-se pără lui calea ziaristică cu mult mai potrivită, ca ceroul restrîns al pășilor de școală!...

Și fiindcă în caracterul lui tare ca stânca zăcea, ca o acțiune odată începută s'o ducă la isbândă și numai cu înfrângerea trupească s'o abandoneze, nu cruța nimic numai ca să învingă ideea, desvoltase ca ziarist o însemnată

și Adilah; numai față cu lumea din afară dorește Mohamed să susțină oermoniile corăspunzătoare rangului nostru.

Ori-cum are să fie însă, mie-mi stă în drept a medita asupra chestiunii: să primese oare, sau se resping? Noroc că hotărîrea nu e urgentă, fiindcă mîne se începe rhamazanul (postul cel mare) și înainte de trecerea acestuia nu se fac și nici nu este permis să se facă nunți. Astfel am timp de cugetare o întreagă lună.

Cum i-se pare romanul meu? După-cum vezi, scumpa mea, afacerea e serioasă și trebuie bine cumpănită. Peștorul imi place, aceasta o recunosc, nu simț însă pentru el acea simpatie, care trezește în noi simțul de siguranță și de curagiu. Firește, după prima convenire nu-ți poți forma asupra cuiva opinie hotărîră. Cu toate acestea lui Mohamed îi recunosc bucuros, că la aparență e înzestrat cu calități foarte alese și prin manierele sale distinse și prin simțul de bunăcuviință stă mult mai presus decăt mulți alți.

Resumând toate acestea, pot să fiu mulțumită cu alegerea, pe care tata o făcî în acest mediu turcesc, doar' eu încă acestuia aparțin. În Mohamed sînt toate acele calități, cari pot să mulțumescă mândria femeii și deja a câștigat mult prin faptul, că impresia plăcută ce a făcut-o asupra-mi, m'a emancipat de sub teroarea ce o simteam înainte de a-l fi văzut.

Mai știi? Dar' dacă sentimentele sale mai calde îi sînt numai predominante deocamdată de grijile oficiului său? Nu s'ar putea oare, ca cu timpul să-mi se trezească sentimente mai calde față de el, dacă acum nu s'a aprins în mine subit amorul?

Dar' veded-vom. (Va urma).

activitate, pentru triumfarea cauzei noastre sfinte!

Pentru crezul său național și pentru ideile sale mari fiind persecutat într-un mod nemilos, a trebuit să-și părăsească ca un espatriat pământul țării sale scumpe și n'avea să se mai reîntorcă...

Împrejurarea aceasta i-a apăsât inima lui nobilă și mare cu atât mai virtos, fiindcă în persoana lui se prigoinea și ideea sfântă a dreptății și libertății vecinice și gândul prigonitorilor era să mai înșire o verigă la lanțul loviturilor de moarte, cum le contemplau ei, ca să fie!

Între suspine și lacrimi și-a luat rămas bun pentru totdeauna de la munții și văile țării sale, refugiindu-se la frații de același sânge, unde a primit o catedră de profesor în București. Ca atare a sădit un zel estoradinar de grădinar în inimile tinere și susceptibile ale ascultătorilor și sentimentul nobil al virtuții și iubirii de neam. Și toate acestea Dr. G. Candrea le-a făcut, fiindcă a cunoscut bine legea naturii, că fără flori nu sînt fructe, și a știut prea bine și legea etnică, că fără o tinerime bravă și însuflețită nici un popor n'are viitor asigurat!

În calitatea sa de profesor întreprinse o călătorie prin Austria și astfel se întâmplase apoi, că în Graz se îmbolnăvi subit și în floarea virstei sale, cu gândul la poporul său asuprit, fără de-a mai pute îmbrățișa și săruta barrem încodată pământul țării, își dădă nobilul său suflet în singurătate și de parte de-ai seil!...

Dar' Dr. Candrea a dispărut dintre noi numai cu trupul, rămășițele sale trecătoare pământești zac și se odihnesc aici în țeară străină, dar' în Ardealul și Bănatul îndepărtat planează și trăse ideile lui sublime și s'au prefăcut în haina atât de serbătoare cât și de toate zilele a poporului român, care într-atăta a conșcrescut cu trupul și inima lui, încât răpirea și smulgerea acestui vestmânt numai cu sdruncinarea și nimicirea totală a poporului român e posibilă!...

De acolo din depărtare mare, dela poporul său iubit am alergat azi la Graz, ca să depun pe monumentul bravului și neobositului luptător național Dr. G. Candrea din incidentul desvîlirii bustului lui în numele tinerimii universitare române din Cluj cununa aceasta de lauri, în semn de omagiu și distinsă stimă!

Dormi în pace, scumpe Dr. Candrea!

Memoria ta adâncne va rămâne imprimată în inimile noastre!!

Dormi în pace și fii liniștit, suflet nobil și blând!... Precum marinarul pe nesfîrșitul ocean se orientează după stelele cerului senin, ca să nu greșască malul dorit, astfel și ideile tale mărețe ca stele fixe vor străluci în etern pe orizontul politic al poporului român și le vom urma! (Va urma).

Maiestatea Sa la Praga.

La prânzul de curte dat Vineri seara, Maj. Sa vorbind cu deputatul german și vicepreședintele camerei imperiale Prade, i-a esprimit recunoștința Sa pentru buna conducere a desbaterilor parlamentare. Prade răspunse: »Mulțumesc Maj. Voastre pentru recunoștința aceasta preafinală. Să sperăm, că și la toamnă vom pute munci în chipul acesta. Va fi foarte greu, căci parlamentul va trebui să decidă în chestiunea de naționalitate și a pactului cu Ungaria». Monarchul răspunse: »Partea cea mai grea are să urmeze. Dar' sper, că și cu asta vom isbuti să ne luptăm».

Sămbătă, 15 Iunie, Maj. Sa însoțit de adjutanții contele Paar și de baronul Apor, a plecat înainte de orele 8 dimineață din Hradșin, ca să ia parte la revista militară pe terenul de lângă comuna Delwitz. Strigăte asurzitoare de »Slava» și manifestațiile imposante ale publicului l-au însoțit și de astă-dată. După revista trupelor și după defilare Maj. Sa s'a urcat în trăsură și urmat de suita sa, a vizitat zăgăzurile cele minunate de lângă Troja. După aceea s'a reîntors în Hradșin. După amiază la ora 1 a vizitat noua școală de cadeți de infanterie, noul muzeu de industrie și arte din vechiul oraș, spitalul iubilat de copii, precum și institutul botanic dela universitatea germană și cehă. Seara reuniunile de muzică cehice și germane au aranjat serenadă în onoarea Domnitorului.

O delegațiune a congresului naturalistilor și medicilor cehi condusă de profesorii universitari Dr. Hlava și Dr. Wessely au înaintat regelui boem un memorandum pentru înființarea unei a doua universități cehice în Moravia. Maj. Sa a răspuns că chestia aceasta este acum foarte grea, și trebuie așteptat, până va sosi momentul potrivit.

Revista esternă.

Din Macedonia.

»Politische Correspondenz» sorie: Cercurile bulgare din Constantinopol încep a se interesa foarte mult de faptul, că dela o vreme încoace numărul Bulgari din Macedonia trec la biserica grecească.

În districtul Dibra, Albanezii, cari după-cum se afirmă, sînt ațîțați de autorități și de agenții propagandei antibulgare, au silit, prin amenințări, mai multe sate bulgare ca să treacă la biserica greacă.

Din diferite comune din vilaetul Salonie se semnalează cazuri analoage. De teamă să nu fie persecutați, locuitorii bulgari sînt nevoiți să iscălească petițiuni, cerînd primirea lor în sinul bisericii grecești.

Rapoarte nepărtinitoare conțin de asemenea date despre multe cazuri de trecere a Macedonenilor eparchiști la biserica patriarhistă; cu toate acestea, ele nu conțin explicațiuni suficiente asupra întinderii mișcării, precum și asupra atitudinii autorităților turcești. Fără îndoială însă că aceste convertiri stau în legătură cu atitudinea autorităților turcești față de populația bulgară din vilaetele macedonene.

Anexarea Cretei la Grecia.

Ziarele germane susțin, că nu va trece multă vreme și Creta va fi definitiv anexată Greciei. La acest lucru contribuie în mare parte Turcii de pe insulă. De cîtăva vreme, Mohamedanii din Creta emigrează în masă spre Bosnia, Herțegovina și Anatolia, unde sînt primiți bine. Peste puțin timp ultimul Mohamedan va părăsi Creta și atunci anexarea va fi un fapt împlinit, cu toate protestele pe cari Poarta le face pe hîrtie.

Anexarea Cretei înseamnă pentru Grecia o întărire financiară, și Rusia, care se bucură acum de slăbirea Turciei, va regreta în urmă spriginul ce-l acordă în această afacere Greciei, căci influența rusă în Grecia va slăbi mult după anexare.

Budgetul Muntenegrului.

Acum se lucrează la viitorul budget al Muntenegrului. Se crede că suma cheltuelilor ca și a veniturilor se va fixa la 1,200.000 fl.

Principalele resurse budgetare sînt: venitul de pămînturi 250.000 fl., vămile 360.000 fl., diversele monopoliuri 150 de mii fl. Apoi vin impozitele directe și taxele. Cheltuelile vor fi cam următoarele: Administrația centrală a statului 35.000 fl.; marele consiliu de stat 20.000 fl.; justiția 35.000; serviciul sanitar 32.000; cultele 10.000; instrucția publică 45.000; armata 30.000; poliția 28.000; corpul diplomatic și consular 15 mii fl. Lista civilă a principelui va fi de 100.000 fl., principele moștenitor Danilo va primi apanagii de 25.000, ear' principele Mirko unul de 12.000 fl.

Prietenie între Anglia și Portugalia.

Se anunță din Lisabona, că în 20 l. c. părechea regală portugeză va face o călătorie la insula Madeira și de acolo la insulele Azore. Părechea regală va fi însoțită de ministrul-preșident. În onoarea părechii regale se vor aranja mari festivități.

Anglia voinde să documenteze prietenia sa față de cel mai nou aliat al ei, a trimis două corăbii de războiu pentru a saluta sosirea în insule a părechii regale portugeze.

Declarațiile ministrului de externe Prinetti în camera italiană.

În camera italiană Prinetti vorbind de tripla-alianță a răspuns dlui Brazilai, care-i amintise discursul său rostit în 1891 contra reînnoirii triplei-alianțe. D-sa a declarat, că lucrurile s'au schimbat cu totul de atunci. Tripla-alianță a dovedit, din ce în ce mai mult, fiecare zi, caracterul său pacific, s'a dovedit, de asemenea, că raporturile întinse cu Franția nu sînt incompatibile față cu obligațiile către puterile din tripla-alianță. Prinetti a dat ca dovadă manifestațiile din Toulon, unde două popoare s'au putut deda la manifestațiuni de prietenie cordială foarte firești, între două națiuni de aceeași rasă, de același geniu și de aceeași civilizație. Trecînd apoi la chestiunea Albaniei, dl Prinetti a spus, că relațiile comerciale și amicale ale Austro-Ungariei cu locuitorii din Albania, au devenit mai strînse, pentru-că

Albania a făcut, în cursul anilor din urmă, progrese simțitoare. De aci și relațiile între Italia și Albania au îndurat aceeași progresiune.

Prinetti s'a simțit fericit de a pute repeta declarațiunile făcute la 18 Decembrie 1900, de dl Visconti Venosta, și după care guvernul austro-ungar și guvernul italian ved și vor vedea și în viitor cu o egală mulțumire și o desintereșare absolută, desvoltarea progresivă a poporului albanez.

În ceea-ce privește tratatele de comerț, dl Prinetti a esprimit convingerea că ele vor fi reînnoite.

A terminat zicînd, că Italia, credincioasă alianțelor sale, păstrînd o sinceră prietenie și întreținînd raporturi de simpatie cu toate națiunile, va urmări în concertul marilor națiuni, opera de conciliare și de pace.

Camera a primit budgetul ministerului de esterne cu majoritate de 29 voturi (205 contra 176). Resultatul votării a surprins opoziția, care lua ca sigură căderea lui Prinetti.

Misiunea d-nei Botha.

O depeșă din Haga cu datul 15 Iunie n. anunță, că d-na Botha a avut o convorbire de 2^{1/2} ore, cu Krüger și apoi a plecat la Bruxella. Se crede, că misiunea ei de a îndupleca la pace pe bătrînul preșident, n'a avut rezultat.

„Asociațiunea“ la Sibiu.

Între festivitățile ce au să se aranjeze din prilegiul înierii adunării generale a Asociațiunii la Sibiu, una dintre cele mai splendide și mai interesante va fi fără îndoială petrecerea populară.

Comitetul ales pentru aranjarea petrecerii, în frunte cu dl Dr. Leményi va face tot posibilul, ca ea să aibă un splendid succes. Pregătirile s'au început deja. În întrunirea inteligenței fiind aleși fruntașii din comune pentru conluorare, comitetul le adresează următorul

APEL:

Din ziarele noastre ați aflat de sigur, că »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« proxima adunare generală și-o va ține în Sibiu, la 21 și 22 Septembrie a. c., adeocă la Sf. Măria cea mică și ziua următoare.

Cu această ocazie de cîtăva ani încoace s'au obișnuit a se aranja de cătă inteligența din partea locului festivități social-culturale, cari se lase urme trănicioare în inima tuturor participanților. Așa s'a urmat la Lugoj în 1896, la Medias în 1897, la Beiuș în 1898, la Deva în 1899 și la Baile-Herculane în 1900; tot astfel ar trebui să se întîmple și în Sibiu, dar' mai cu seamă aici, căci în ținutul acestor oraș avem o populațiune bine situată și inteligentă și o clasă cultă (preoți, învățători, notari, economi fruntași etc.), cari au dat dovezi, că știu a se însufleși pentru o viață culturală românească.

Culmea festivităților aranjate din incidentul adunărilor generale a format-o fără îndoială, totdeauna, petrecerea populară. Pentru acest motiv conferența inteligenței din Sibiu și jur, convocată de comitetul despărțementului »Sibiu«, ținută în 7 Iunie a. c., a decis, ca și de astă-dată să se aranjeze o petrecere populară, la care să iee parte popor din toate comunele din jurul Sibiului în o periferie căt mai mare.

Realizarea acestei de inimi înălțătoare festivități atrînd exclusiv dela zelul, ce vor desvolta bărbaișii nostri inteligenți domiciliați la sate, în particular d-voastră.

Scopul e nobil, pentru acest motiv ne luăm îndrăzneală a vă ruga, ca să ne d-ți concursul d-voastre, fără de care zădărnici este toată truda noastră, a acestora dela oraș.

Nu cerem lucruri imposibile, nici chiar costisitoare. Tot ce vă cerem este, ca pe 22 Septembrie st. n. să veniți la Sibiu și să aduceți cu d-voastră sau să îngrijii să vină, pe apeșele lor sau pe ale comunei respective, câteva părechi de oameni însurați (bărbați și femei), fete și feciori, cari să participe la petrecerea populară, bine înțeleși, toți îmbrăcați în costume originale, așa cum se poartă în comuna d-voastră. Perhoreascăm tot ce nu este original românesc; nu vrem a ne fâli cu lucruri străine.

Jerfta, ce cerem, este mică; așa credem, că atîta se poate presta în interesul culturii naționale, pentru mărirea prestigiului nostru național.

Pentru deplina d-voastre orientare ne luăm voe a vă comunica, că petrecerea populară se va ține în orele de după amiază și se va termina la orele 7 seara. Ea va decurge astfel: Mai înainte se va face o grupare a poporului după comune, care se va fixa prin fotografie într-un tablou artistic, apoi se vor produce jocuri naționale pe lângă acompaniamente de muzică, în fine se vor distribui mai multe premii aceloră, cari vor avea cele mai frumoase și mai curate costume românești, caracteristice ținutului nostru și 1000 esemplare cărți de cuprins instructiv și distractiv.

Afară de petrecerea populară se vor mai aranja și alte festivități, anume în sala cea mare dela Gesellschaftshaus. E de dorit, ca și acestea să aibă un colorit cât se poate de românesc, de aceea s'a decis, ca sala dela Gesellschaftshaus să fie decorată pentru zilele de 21 și 22 Septemvrie st. n. a. c. cu obiecte de manufactură populară, să formeze o mică expoziție românească. Și acest scop îl vom pute ajunge numai așa, dacă d-voastră ne veți pune la dispoziție mai multe astrale de obiecte: covoare, mășarițe, ștergere, fețe de perini, cârțițe și alte asemenea, cari toate se vor înalța în cea mai bună rânduială.

Reușita festivităților din 21 și 22 Septemvrie st. n. a. c., după-cum vedeți, atrână foarte mult dela d-voastră. O minută nu ne îndoiim despre zelul d-voastră și avem ferma credință, că ne veți da tot concursul, atât pentru petrecerea populară, cât și pentru expoziția de manufactură țărănească, respectiv pentru decorarea sălii dela Gesellschaftshaus.

Pentru a ne pute orienta, veți binevoi a ne comunica cel mult până în 15 August st. n. a. c.: 1. din comuna d-voastră câte părechi vor lua parte la petrecerea populară, indicând și numele lor și 2. ce fel de manufacturi și câte ne puteți pune la dispoziție, cari trebuie până la 10 Septemvrie st. n. a. c. trimise pe adresa „Asociațiunii” în Sibiu, strada Morii nr. 8, provăzând fiind fiecare obiect cu numele proprietarului și al trimițătorului, scris pe carton și cusut.

În fine vă rugăm, ca să ne încunoștințați cel mult până în 1 Iulie st. n. a. c., dacă puteți primul ori nu acest angajament, pentru noi de atâta valoare.

Primiți, vă rugăm, asigurarea distinsiei noastre stime.

Comitetul aranjator, secțiunea petreceri populare.

Cronica zilei.

Sibiu, 17 Iunie n. 1901.

Nou doctor juris. Dl. Dionisie Roman din părțile Mediașului, a depus la universitatea din Cluj cu succes frumos ultimul rigoros în științele juridice și s'a promovat în 15 Iunie a. c. de Dr. juris.

Academia Română a ținut Vineri ședință publică. Dl. Erbeceanu a urmat cu comunicarea d-sale relativă la două acte oficiale necunoscute, de pe timpul împăratului bizantin Isaac II., privitoare la România din Peninsula-Balcenică la finele veacului XII.

Aceste acte dau o idee destul de clară asupra obiceiurilor și traiului Vlahilor de pe acele vremuri, menționează luptele ce le-au dat Vlahii în contra împăraților bizantini și pun în relief caracterul lor eminentemente războinic. Tot în aceeași ședință, dl. Tocilescu a comunicat Academiilor descoperirile arheologice făcute în zilele din urmă, în comuna Cojocaru, jud. Dâmbovița.

De-ale „Asociațiunii”. Membrii despărțământului „Boaga” al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” și toți binevoitorii culturii poporului român, sunt invitați la adunarea cercuală ce se va ține Duminecă, în 30 Iunie st. n. a. c. la orele 4, în Recita-română. În această adunare se va face și alegerea comitetului cercual și alegerea a doi reprezentanți pentru adunarea generală a „Asociațiunii”. Boaga-germană, în 5 Iunie st. n. 1901. Pentru comitetul cercual: Ioan Budințian, directorul despărțământului. Petru Ieremia, secretarul despărțământului.

— Membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători din despărțământul Beiuș al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convoacă la adunarea cercuală, ce va avea loc la 27 Iunie n. 1901, d. a. la orele 4, în Beiuș. În ordinea de zi: Alegerea comitetului cercual. Alegerea delegațiilor pentru adunarea generală a „Asociațiunii” în Sibiu, precum și distribuirea premiului de 25 coroane pentru pomărit. Se invită mai ales poporul din sate la această adunare și toți cei ce au la inimă înaintarea culturală a poporului. Beiuș, la 5 Iunie 1901. A. Palladi, director. N. Fabian, secretar.

Necrolog. Sântoș Victoria născ. Keserü, soția avocatului Sântoș Sándor din loc, a răposat în 15 Iunie n. înmormântarea s'a făcut astăzi, la 4 ore p. m. Azi a răposat și dl. Sântoș.

Școala comercială superioară gr. orientală română din Brașov. Examenul de maturitate se va ține în zilele de 13 și 14 Iunie v. a. c. în sala festivă a edificiului central. La acest examen, deschis pentru toată lumea mare, nu pot lua parte școlarii. Examenul de clasă se vor ține în sala de desen dela 7—12 ore a. m. începând de Mercuri, în 20 Iunie v. până Marți, în 26 Iunie v., Vineri, în 29 Iunie v. după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1900/901, distribuindu-se premiile în sala cea mare a institutului. La încheierea anului șco-

lar, în 29 Iunie, fiecare școlar va primi testimoniu școlastic și un exemplar din anuarul școlii. Școlarii absenți nu vor primi anuarul școlii. La examenele acestea, precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar sunt invitați cu toată stima părinții, amicii și binevoitorii acestor școli.

Directorul.

Timpul. În Sighetul-Marmației a fost alături o furtună cu grindină cauzând mari pagube în pometrii. — În Aureliaza (Timiș) au căzut trei oameni jertfă fulgerului.

Wilhelm II. ca orator. Împăratul german se folosește de ori-ce privilegiu, ca să țină vorbiri, toate spuse cu mult temperament. Neconvenindu-i felul, cum sunt reproduse de presă, a dat știutului ordin, ca agenția telegrafică „Wolff” să nu mai publice nimic din vorbirile lui, până nu va avea textul oficial, ear' officerii să se ferească de a divulga ceva din vorbirile auzite. Noulă dispoziție trebuie aplicată începând cu sârbările de ieri aranjate din privilegiul desvârșirii monumentului lui Bismarck.

Esplosie. Lângă Paris a explodat o fabrică de fitiluri. 17 muncitori sunt morți, 19 se luptă cu moartea.

Conscripția alienaților. Ministrul Széll a dispus conscrierea alienaților, cerând încheierea date cât mai sigure despre cei alienați din cauza alcoolului.

Pentru d'al de Schmutzstein și Lumpenberg. Pentru de a promova cât mai mult contopirea socială, ministrul de interne se mulțumește cu pețiții fără timbru, cărora să se alăture numai atestatul de naștere.

Viforul de Vineri din Berlin a cauzat mari stricăciuni. Trimisul chinez a fost grav rănit de o peatră căzută de pe coperișul dărmat al pavilionului de pompieri. Sîrmele de telegraf și telefon au fost rupte.

Probleme actuale în viața noastră națională. La întrebarea mai multora facem cunoscut, că văzând interesul față de seria noastră de articole cu titlul de mai sus, am decis să-i scoatem în broșură. Broșura va apărea nu peste mult.

Cum călătorește Monarchul? M. Sa a plecat la Praga, însoțit de 340 de oameni, toți funcționari de la curte. Cei mai mulți sunt din serviciul bucătăriei și al grajdurilor.

Diurniștii. Ministrul de justiție a dat un ordin, în înțelesul căruia fiecare diurnist trebuie să scrie cel puțin 4 coale pe zi, altminterlea să fie pedepsit. Zilele acestea a fost aplicată această pedeapsă unui diurnist din Oradea, fiind pedepsit cu 3 cor.

Imnul împărațesc, care a priornit cunoscuta interpelare a lui Rátkay, s'a cântat mai întâi în a. 1797 la onomastica împăratului Francisc. Cântecul, compus din patru strofe și tipărit în Viena, a fost distribuit seara la casa teatrului național.

Scaunul de respirat. În „Charité” din Berlin se fac încercări interesante cu un scaun de respirare inventat de medicul vienez Boghen. E vorba de un aparat, pus în mișcare cu electricitate, care se promoveze, resp. reînvie pe cale mecanică respirația. O femeie înecată cu acid carbonic și așezată în acest scaun a fost readusă la viață în câteva ore.

Pentru societatea română de lectură din Boaga-română a binevoit a contribui M. O. Domni: Mihail Began, notar public regeș în Lugoj opul tradus de M. O. d-sa „Cronica notarului anonim al regelui Bela II.”, în favorul bibliotecii societății, ear' Achim Maniu, oficiant la registratura corpului militar ces. reg. nr. 15 în Sarajevo, a binevoit a ne trimite prima-oară 4 coroane, ear' acum 2 coroane, la oaltă 6 coroane, în favorul casei reuniunii noastre. Comitetul reuniunii de lectură pe calea aceasta își exprimă cea mai profundă mulțumire acestor marinoși domni. Gligore Drăghici, președinte. Iancu Istan Stan, secretar.

Din statistica armatelor în timp de pace. Armata comună a Austro-Ungariei numără 14.994 ofițeri, 284.654 feciori, 57.596 cai, 1048 tunuri și 255 furgoane. Dorobanții austriaci (Landwehr) numără 1855 ofițeri, 25592 feciori și 1423 cai. Dorobanții (honvezi) din Ungaria au 2298 ofițeri, 24.596 feciori și 3754 cai, în monarhia întregă deci 18.547 ofițeri, 334.842 feciori, 62.773 cai, 1048 tunuri și 255 furgoane.

Rusia are 42.000 ofițeri și 1.073.000 feciori, Germania 23.850 ofițeri, 571.692 feciori, 102.929 cai și 3034 tunuri, Franța 28.998 ofițeri, 561.521 feciori și 130.705, cai, Italia 10.916 ofițeri, 234.481 feciori și 34.633 cai.

Tripla-alianță dispune deci de 53.333 ofițeri și 1.141.015 feciori, Rusia cu Franța 70.998 ofițeri și 1.634.521 feciori.

Prințesa Jolanda Margherita a Italiei a fost botezată alături în sala cea mare a Quirinalului. Botezul a fost săvârșit de capelanul de curte Lanza, fiind nașă Maria Pia, regina-văduvă a Portugaliei. La act au fost prezenți toți membrii familiei regale, toți ministrii, camera italiană, trimișii statelor și toate notabilitățile civile și militare.

Sângele nu se face apă. Românii din comuna Belin (Treiscaune) s'au destepat, după-cum comunică cu multă durere foile ungurești, începând să-și vorbească din nou frumoasa limbă strămoșească. Cealaltă mulți după ei!

Rectificare. În nrul 103 am anunțat, că d-ra Ana Miklósi încă a făcut examenul de calificare în învățătorească. Ni-se cere să rectificăm, că numele d-sale nu este Miklósi, ci Nicola.

Vieța socială.

Petrecere în Bistrița.

Tinerimea academică română din Bistrița și jur învătă la petrecerea de vară, care se va aranja Sâmbătă, la 29 Iunie st. n. 1901, în hotelul „Regelii Ungariei” din Bistrița. Inceputul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: de o persoană 2 coroane, o persoană în familie 1 coroană 60 bani. Suprasolviile marinimoase se primesc cu mulțumire și se vor cuita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat spre scop filantropic.

La

Abonament lunar

pentru

Iunie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”

POSTA REDACȚIEI

„Amicus”. 15 coroane.

Dr. C. E., în D. Se vînd cu 101.50 fl. se rescumpără 101 fl. Vezi „Pester Lloyd”.

Esamenul la sate.

(Din Foaia Poporului).

Streza-Cârțișoara.

În ziua de 2 Mai c. v. s'a dat esamenul cu copiii noștri, dar' foarte puțini părinți au luat parte acolo din cauza zilei de lucru. Și mai mulți de eram, tot același rezultat ar fi fost, căci învățătorul nostru nu prea are talent de învățător, din care cauză mergem cam rău cu școala. Poporul l'a primit de învățător, considerând, că orfan fiind se nu dăm leafla unui străin afară de aceea nădejduia, că își va da silința și va face vre-o ispravă, dar' cu mila aceasta noi mergem rău tocmai cu aceea ce ar trebui ca să mergem cât se poate mai bine. Și rostul de cântat în biserică și l-au pierdut copiii.

C. F.

Luncșoara.

În 3 Iunie d. a. la 3 ore s'a ținut esamenul la școala gr.-or. din Luncșoara, în prezența unui public numeros din apropiere și jur, a dlui ppresb. Teodor Filip, însoțit de învățătorii din apropiere. Sala de învățământ era împodobită frumos. Pe masă se aflau scrisorile de model.

Copiii răspundeau cu cea mai mare precizie din toate obiectele prescrie. Declamau poezii frumoase cu așa curagiu încât te mirai de ei. N'au lipsit nici unele dialoge potrivite pentru poporul nostru dela sate, combatînd unele păcate ale lui. Cîntecele naționale și bisericesti ai fi voit să le tot auzi. Cu toții s'au depărtat foarte mulțumiți. Pentru ostelenile ce le aduce vrednicul nostru învățător Petru Cipou pentru poporul român, al cărui apărător este în tot locul, primească și pe această cale cele mai profunde mulțumiri dela toți.

Un oaspe.

Bibliografie.

In Panteon.

Cartea dlui Silvestru Moldovan cu titlul: *In Panteon. Mormintele marilor noștri băbuși dela 1848/9*, a cărei apariție am anunțat-o zilele acestea, cuprinde 21 de schițe biografice ale următorilor bărbați mari de ai noștri: Simion Balint, G. Barițiu (cu medalia comemorativă bătută de Academia Română la jubileul de 80 ani al lui Barițiu), S. Bănușiu, I. Butean, N. Corcheș (învățătorul dela Fântânele), P. Dobra, V. Fodor, Amos Francu, Simion Groza (preotul din Rovina), Avram Iancu (cu două portrete), Dionisie P. Marțian, Florian Micaș, Vasile Moldovan, Andreiu Murșan (cu casa unde s'a născut), Alexandru Papiu Ilarian, Simion Prodan (preot în Măgina și vice-prefect în prefectura lui Iancu), Aron Pumnul, Andreiu Șaguna, Nicolae Solomon (cu portret), Alexandru St. Șulău, Nicolae Vlăduț.

După aceste schițe sunt două adnexe, de cuprins valoros: *Lista legiunilor noștri dela 1848/9*, cari au luptat cu arma și ale căror nume se amintesc în scrieri și documente. La numele legiunilor sunt notițe despre lupte etc.

Al doilea adnex este: *Iancu și Vasvâry*, cuprinzînd descrierea luptei dela Fântânele și o tradiție despre Iancu.

Cartea dlui Moldovan ni-se prezintă foarte dragă și atrăgătoare. Ea ne conduce în marele Panteon al Ardealului, dela mormânt la mormânt, scotînd în relief meritele și rolul, ce-l au în trecutul nostru bărbați amintii și dînd inscripțiile dela morminte.

Cartea se află de vînzare la librăria noastră și costă 1 coroană. (Pentru România 1 leu 20 bani).

Tricolorul românesc. Cu acest titlu a scos domnul Constantin Berar în Cernăuți o broșură despre mîndrul nostru tricolor, arătînd, că el nu este al unei țări, ci al întregului popor românesc: simbolul națiunii române. Broșura este dedicată domnului Dr. George Popovici; pe învățare are de-a curmezișul o frumoasă bandă tricoloră. Se poate procura dela autor; prețul nu e indicat.

Geografia Ungariei și elementele din geografia generală pentru școalele populare, de Dr. Nicolae Pop. Editura IX., îndreptată și acomodată celui mai nou plan de învățământ Brașov, 1900. Editura lui H. Zeidner. Prețul broșurat cu harta Ungariei în negru 50 bani, colorată 60 bani.

„Țiganiada” sau „Alexandria a țigănească”, o preafrumoasă povestire în 12 cântări și vre-o 5000 de stichuri, scrisă acum o sută de ani, de preaiusitul Ioan Budai Deleanu, ear' acum din nou scoasă și pe înțeles întocmită de V. O. — Editura librăriei Ciureu în Brașov. Prețul 45 cr.

„Băncile de emisiune și circulațiune monetară”, în special Banca națională română, de A. D. Damianof. — București, editura „Nouei Reviste Române”. Prețul 1 leu 50 bani.

„Troparele Chemării Duhului Sfânt”, compuse pe basa melodiilor comunicate de Escl. Sa I. P. S. S. domn arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, pentru cor de bărbați, de Timoteu Popovici, prof. de muzică la seminarul „Andreian”. Op. 10. Sibiu, 1901. Prețul unui exemplar franco 65 cr.

Prăsirea pomilor, prepararea și păstrarea poamelor, de Nicolau Albani, învățător dirig. domeniul în Sâmbăta-inferioară, com. Făgăraș.

Îmbucurătoare propagandă, ce se face de un șir de ani pentru lăfșirea pomăritului atât de rentabil la noi, e de a se mulțumi în prima linie acelei pleiade de învățători harnici — nu prea mulți până acum — care prin vorbă și faptă s'au făcut apostolii lui. În fruntea acestora trebuie pus dl. Nicolae Albani, care în decurs de 16 ani, pe lângă multe conferințe pomologice ținute prin comunele comitatului Făgăraș, a distribuit parte din propria-i grădină școlară, parte mijlocind dela pepinierile statului la 20.000 pomi. În cărțile de față, înzestrată cu multe și frumoase ilustrațiuni, și-a depus rodul experiențelor sale făcute într'un șir lung de ani pe terenul pomăritului. Într'un limbaj popular descoperă într'un mod firesc tainele pomăritului, începînd cu câștigarea seminței, cultura pădureților, altoitul și terminînd cu cultura altorilor și arătarea mijloacelor, cari să ne ajute a valorisa cât mai bine poamele.

Cartea, și ea exterior foarte plăcută se poate procura cu prețul de 80 cr. (60 bani + 6 bani porto) dela autor sau dela „Tipografia”, societate pe acții în Sibiu.

Tablouri românești.

La administrația „Tribunei” se află de vînzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești: Portretul Metropolitului Andreiu baron de Șaguna . . . cor. — 40
Portretul Metropolitului Sterea Șulău . . . — 40
Portretul profesorului Gregoriu Silași . . . — 30
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului . . . — 30
Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii . . . — 40
Catedrala din Blaj . . . — 60
Conferința națională dela 1894 . . . 3.—
România la Debrețin . . . — 60

O nouă carte de contabilitate. Așit de sub tipar broșura „Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă”, de I. C. Panțu, profesor la școala comercială superioară din Brașov. Cartea aceasta, scrisă într'un limbaj cât se poate mai ușor, este menită a lăși cunoștințele de contabilitate dina poporul nostru. Părușind mic-eseemple practice autorul stabilește regulile de lipsă și principiile contabilității, făcînd un curs complet al acestei științe, astfel că ori-cine are interes se poate iniția cu ușurință în contabilitate. Recomandăm această carte cu deosebire învățătorilor, preoților, comercianților precum și tuturor, cari stau în legătură cu băncile noastre. Cartea se estinde pe 14 coale de tip. 8° mare I—VIII+213 pag. Prețul este 2 cor. + porto postal 20 bani. Se poate procura dela librăria archidiecezană din Sibiu, dela tipografia A. Murășianu, librăria N. I. Ciureu în Brașov și dela librăria seminarului gr. cat. din Blaj.

Novelă, de Ioan Pop Reteganul, este titlul unui volum ce a apărut acum în București, în editura librăriei Leon Alcuay. Conțin bucatile: *Firușă Nufului, Cergitorul, Tudorica, Mîntă de muiere și pace! Bietul Istode, Mitru Pascului, Petrea Iovului*, și se află de vînzare la autorul în Reteg, prețul 1 cor. — Tot acolo se află și scrierea lui *Novelă și Schițe*, asemenea cu prețul de 1 coroană. Această scriere conține: *Biserica pocăinții, Blăndocul, O inimă nobilă, Nenea Alec, Popa Toma, Salvina și Susana cea nebună*. Ambele aceste scrieri le recomandăm cetitorilor noștri ca scrieri morale și lesne de priceput.

Dicționar mitologic. Dl. can. din Blaj Gavril Pop a scos în tipografia seminarului archidiecezan primul fascicol din „Dicționar mitologic”, conținător de diferite numiri de persoane și lucruri din vechea mitologie greacă și latină. Fascicolul acesta se estinde pe 80 pagini format 8° și ajunge până la litera D. (Deucalion). Scopul acestui dicționar mitologic, cum spune însuși autorul, este a umple o lacună în literatura română lipsită până acum de un astfel de op. Prețul unui fascicol e de 40 bani (20 cr.) și se află de vînzare la autorul, în Blaj.

Sociți în Sibiu.

La 17 Iunie n. 1901.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Mellion din Troppau, Simson, Spatz, Goldberger, Lust, Szohner, din Budapesta, comercianți.

Hotel „Neurhrer”: Pongrácz din Chezd-Oșorheiu, Bodo din Polotta, privatieri; Rona din Viena, Enkelhardt din Făgăraș, comercianți; Hirschfeld cu soția, inginer din RiuVadului; Lazar, oficial din Gherghio-S. Miclăuș; d-na Kiss, preoteasă din St-András.

Hotel „Meltzer”: Laczo, Maier privatieri, din Murăș-Oșorheiu; Halm din J.-Kun, Löwy, Berger, din Murăș-Oșorheiu, oficiali; Vasu din Racovița, Schier din Gr.-Mezerics, Barabas din Gyo-Kuljenfalva, învățători; Maria Kerestes, învățătoare din Gherghio-Ditro; Alexi, comerciant din Lăslău-mic; Cupșa, teolog din Cupșeni.

Hotel „Mihailu”: Maria Moeschke, preoteasă din Cârța; Holup din Viena, Brod din Pojun, voiajori; Roza Hedvig, privatieră din Deva; Minoin, zidar din Săliște; Muntean, învățător din Vaideiu; Goldstein, comerciant din Vâlcele.

Pentru redacție și editură responsabili: Andreiu Baltes, Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Doctorul

Alexandru de Vaida-Voevod

spec. alist pentru școli interne.

[203] 1

Karlsbad,

ALTE WIESE, „DREI STAFFELN”.

[202] 1—3

Chestiunea
Română
în Roma.

Conferența
domnului
Roberto Fava.

Prețul numai 40 bani.

Se află de vânzare la:
Librăria W. Kraft.

Bar. Fried. Podmaniczky, dirigent, **J. Lichtenberg** secretar general, **M. Frigyesy**, secretar.

Bilanțuri detaliate se pot capăta la subscrisa reprezentanță. Tot acolo se dau cu cea mai mare prevenire ori-ce fel de informațiuni și se primesc spre efectuare cu cele mai ieftine premii și între cele mai culate condițiuni, asigurări pe viață, în contra focului, asigurări de tran-porturi și **asigurări contra spargerilor** pentru »Riunione Adriatica«, — asigurări în contra grindinei pentru »Meridionale«, societate de asigurare în contra grindinei și re-asigurări, și în fine asigurări pentru casuri de nenorociri, la »Societatea internațională de asigurări pentru casuri de nenorociri«.

Agentura principală în Sibiu: **Fritz Berwerth**, — secretar : **I. Wandschneider**.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 culeștip, broș., elegant. Un exemplar 69 bani.

2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.

3. Ce n-a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.

4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.

5. Păcală și Tândală. Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 6 bani.

6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culeștip-tipograf. Un exemplar 80 bani.

7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.

8. Colcășitul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.

9. Fieca a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 23 bani.

10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.

11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.

12. Îndărățul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.

13. Răstăz de mamă. Legenda populară din giorul Născudului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.

14. Bunica de Bojona Năncovă, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iaraiu. Un exemplar cu 80 bani.

15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.

16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.

17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.

18. Oăldăruș cu trei picioare. Poveste franceză de Eleonora Tăulescu, după A. Genovese. Un exemplar 16 bani.

19. Conșoata. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.

20. Un peșitor îndărățul. Novela de Björnsterne Björnson. (1866). Un exemplar 8 bani.

21. Prietenul meu Vântură-Teacă. Din novelele californice ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.

22. Săpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.

23. Fata Craiului din cetăț. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.

24. Strigoate. Din fantasticul lui Nicodan Goga. Un exemplar 40 bani.

25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 bani.

26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. Un exemplar 12 bani.

27. Vecinii. Din fantasticul lui Nicodan Goga. Un exemplar 40 bani.

28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 20 bani.

29. Sgarăciul. Comedie de Melibea. Un exemplar 60 bani.

30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.

31. Nuscii-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 24 bani.

32. Dină-împărătoasă și poana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 24 bani.

33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 10 bani.

34. Spice de aur. Culeștip de dăscălii Ioan F. Lăzar. Un exemplar 20 bani.

35. Un idil în Rogeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 16 bani.

36. Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 16 bani.

37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de H. Dălu. Un exemplar 20 bani.

38. Dină Mărgărelei. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 24 bani.

39. Deți copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 30 bani.

40. O partidă în pătru. De Antoniu Ghislan. zoni. Un exemplar 24 bani.

41. Poșacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoara Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.

42. Crotitorii și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 30 bani.

43. Mica Padetă. De George Sand. Un exemplar 60 bani.

44. Răsădă pământului. Poveste de Nicolae Trămbiteanu. Un exemplar 44 bani.

45. Boma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Paredi. Tradusă de I. A. Caragiale. Un exemplar 40 bani.

46. Clara Millet. Novela de I. Turghenev. Tradusă din limba rusă de Enoc Hedeș. Un exemplar 80 bani.

47. O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 16 bani.

48. Poezii populare „Cântecul bătrâneștii. Din culeștipurile lui I. Pop Reteagului. Un exemplar 20 bani.

Cele-ze cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

 Se află de vînsare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Din editura „Tipografiei”, soc. pe acții în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. — 30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	» — 50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	» — 80
Aluașiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare»	» 1.—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	» — 24
» Trifoiul	» — 20
Costan T., Aur, novelă	» — 30
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarata	» — 30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	» 1.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	» 1.40
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	» — 20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	» — 40
» Reprivere din Paradoxe sociologice	» — 40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	» — 10
Russu-Șirianu I., Moara din vale, 8 povești	» 1.40
Simtione T., Păcate Domnești, novelă orig.	» — 60
Simu R., Monografia comunei Orlat	» — 50

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.